

Strategische adaptatieagenda buitendijks
Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden

Update 2023

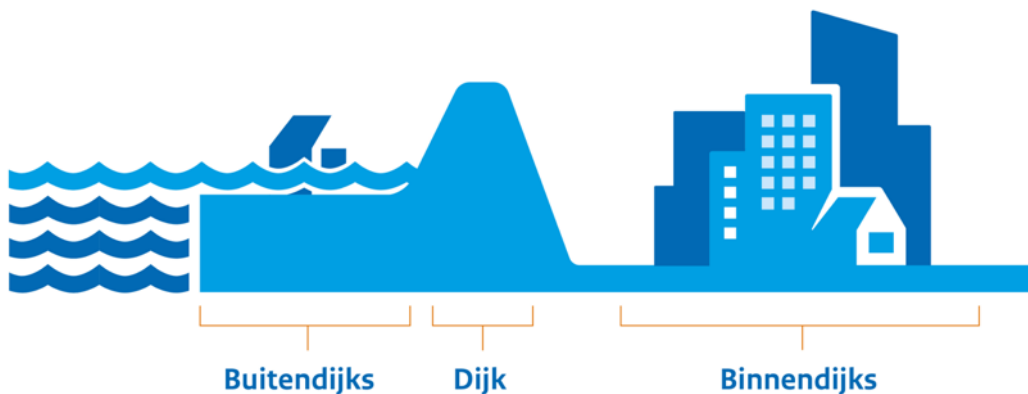
Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	AANLEIDING UPDATE	4
3	DPRD PLATFORM BUITENDIJKS KWARTAALBIJEENKOMST	5
4	STRATEGISCHE ADAPTATIE AGENDA BUITENDIJKS 2022-2026	6
	BIJLAGE A: STRATEGIE RIJNMOND-DRECHTSTEDEN – WATERVEILIGHEID	11
	COLOFON	12

1 Inleiding

Toegang tot en bescherming tegen de zee, evenals een goede omgang met hogere en lagere rivierafvoeren, is een belangrijke voorwaarde om sociaaleconomische en ruimtelijke ontwikkelingen in de regio Rijnmond-Drechtsteden veilig te stellen. Het Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden (DPRD) ambieert dit op lange termijn veilig te stellen in het licht van het toenemende overstromingsrisico als gevolg van klimaatverandering.

Binnen de regio Rijnmond-Drechtsteden bevindt zich een groot areaal aan buitendijkse gebieden. Er wonen meer dan 50.000 mensen buitendijks en de havens en hun industrie bevinden zich ook buitendijks. De focus van dit overleg zijn de verstedelijkte buitendijkse gebieden.

Buitendijks betekent dat deze gebieden buiten de zone liggen die wettelijk in Nederland door dijken en stormvloedkeringen wordt beschermd en waar de overheid een verantwoordelijkheid draagt om deze bescherming op orde te houden. In de buitendijkse gebieden dragen bewoners en gebruikers zelf het risico voor optredende schade en zijn zij ook verantwoordelijk voor te nemen maatregelen. Echter, ook publieke partijen hebben een belang bij en dragen, op diverse terreinen, verantwoordelijkheid voor waterveilige en leefbare buitendijkse gebieden.

Door de afwezigheid van dijken zijn de laag liggende buitendijkse gebieden in deze regio kwetsbaar bij hoogwater. Op de uitvoeringsagenda van het DPRD (bijlage A) staan daarom veel 'buitendijkse' acties. Deze acties zijn van belang om de leefbaarheid en (economische) bruikbaarheid van buitendijks gebied in het licht van de klimaatverandering te behouden.

2 Aanleiding update

De strategische adaptatieagenda buitendijks is de agenda die zich richt op de buitendijkse acties van de uitvoeringsagenda Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden. Dit is een belangrijke verbinding. De agenda is tevens het houvast voor de DPRD Platform Buitendijks Kwartaalbijeenkomst.

In 2017 is de eerste Strategische Adaptatie Agenda opgesteld in samenwerking met Royal HaskoningDHV. Deze agenda bevat 22 acties en is opgesteld op basis van de Voorkeursstrategie 2014-2020. Er is in de kwartaalbijeenkomsten van het DPRD Platform Buitendijks in 2021 en 2022 de behoefte uitgesproken de Strategische Adaptatie Agenda te updaten, omdat 1) het niet meer helemaal aansluit bij de actualiteit en 2) prettig is een beknopter document te hebben.

Publicatie Tien jaar werken aan buitendijkse waterveiligheid

3 DPRD Platform Buitendijks kwartaalbijeenkomst

Het DPRD Platform Buitendijks is in 2017 opgericht en komt elk kwartaal samen onder voorzitterschap van de Gemeente Rotterdam. Deelnemende partijen zijn (in 2023):

- Gemeente Rotterdam (voorzitter)
- RWS West-Nederland Zuid
- Waterschap Hollandse Delta
- Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard
- Hoogheemraadschap van Delfland
- Havenbedrijf Rotterdam N.V.
- Gemeente Dordrecht
- Gemeente Hoekse Waard
- Gemeente Voorne aan Zee
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
- Provincie Zuid-Holland
- Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond

Doel is om meerdere gemeenten/partijen aan te laten sluiten.
Elke 5 jaar wordt het voorzitterschap herzien.

Het doel van het DPRD Platform Buitendijks (en de kwartaalbijeenkomsten) is:

- Kennis over buitendijks gebied te vergroten, verbinden en delen;
- Elkaar te helpen bij de buitendijkse acties op de strategische adaptatie agenda buitendijks;
- Netwerk vergroten en in stand houden;
- De voortgang buitendijkse acties uitvoeringsagenda van de Voorkeursstrategie DPRD aanjagen;
- De strategische adaptatie agenda buitendijks uitvoeren.

De strategische adaptatie agenda buitendijks is de leidraad voor de agenda van de DPRD platform buitendijks kwartaalbijeenkomst.

4 Strategische Adaptatie Agenda Buitendijks 2022-2026

De agenda bestaat uit tien actiepunten die zijn onderverdeeld in drie hoofdthema's. De actiepunten zijn hieronder verder uitgewerkt. De dikgedrukte acties zijn de acties met de hoogste prioriteit.

Algemeen

- 1. Organiseren van het kwartaaloverleg DPRD Platform Buitendijks**
- 2. Verbinding met relevante regionale en nationale trajecten**
- 3. Roadshow buitendijkse gemeenten**
4. Beschikbaar stellen van resultaten, voorbeelden en instrumenten
5. Gezamenlijke onderzoeks-/kennisagenda

Ruimtelijke inrichting

- 6. Aanjagen opstellen adaptatiestrategieën havengebieden en buitendijkse woon-
werkgebieden**
7. Overstromingsrisico's in beeld

Crisisbeheersing en communicatie

8. Communicatie over overstromingsrisico en handelingsperspectief
9. Operationele plannen bij crisis
10. Buitendijkse crisisoefening

Algemeen

1. Organiseren van het kwartaaloverleg DPRD Platform Buitendijks

Er is regie nodig om voortgang te boeken. Op het moment is de gemeente Rotterdam verantwoordelijk voor het kwartaaloverleg. De taken binnen deze verantwoordelijkheid zijn het voorbereiden van de agenda, het organiseren van het overleg, het uitnodigen van eventuele relevante externen, het stimuleren van het aanhaken van nieuwe partijen (met elkaar) en het bijhouden van de acties en verslaglegging. Ook is het voor de verbinding en kennisontwikkeling goed om 1 keer per jaar naar een speciale locatie of op excursie te gaan, en het overleg niet elke keer op dezelfde locatie te houden.

Het voorstel is om elke 5 jaar het voorzitterschap te wisselen.

2. Verbinding met regionale en nationale trajecten

Het DPRD Platform Buitendijks neemt een actieve rol in het zoeken van verbinding met relevante regionale en nationale onderzoeken en beleidsontwikkelingen. Anno 2023 zijn dit onder andere het Kennisprogramma Zeespiegelstijging, ontwikkelingen rondom Water en Bodem Sturend (Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat), het eindadvies beleidstafel wateroverlast en hoogwater en de Landelijke Maatlat Groene Klimaatadaptieve Gebouwde Omgeving.

Door de verbinding met deze trajecten blijft het platform op de hoogte van relevante ontwikkelingen en kan meedenken in de verdere uitwerking. De mate van betrokkenheid zal per traject verschillen.

3. Roadshow langs buitendijkse gemeentes

Organiseren van een roadshow langs (relevante) niet-aangehaakte buitendijkse gemeentes in de regio Rijnmond-Drechtsteden in de periode 2023-2024. Doel is vergroting van het netwerk en het aanjagen van de actie 'opstellen strategieën overige gemeentes' uit de Voorkeursstrategie DPRD.

Via de roadshow kunnen de desbetreffende gemeenten nader geïnformeerd worden, gevraagd worden of ze willen aansluiten bij het platform en aangeven of er kennis / hulp nodig is.

Via deze weg worden ook de plannen, kennis en ambities van de niet-aangehaakte partijen wat betreft buitendijkse waterveiligheid bij het DPRD bekend.

4. Beschikbaar stellen van resultaten, voorbeelden en instrumenten

Deze actie richt zich op het beschikbaar stellen van de resultaten, voorbeelden en instrumenten van de verschillende partijen. De informatie moet goed te vinden zijn en voor alle partijen toegankelijk. Het voorstel is om dit in een archief op de website van het DPRD op te slaan. Belangrijk hierbij is dat er gecommuniceerd wordt wanneer er nieuwe instrumenten op de website komen en ook hoe mensen deze pagina kunnen vinden. De kwartaalbijeenkomsten zijn een goede plek om resultaten, voorbeelden en instrumenten te delen en nader toe te lichten.

5. Gezamenlijke onderzoeks-/kennisagenda

Verschillende onderwerpen zijn nog niet goed genoeg onderzocht. Deze actie betreft om een gezamenlijke onderzoeksagenda op te stellen met kennisvragen. Deze onderzoeksagenda bevat nuttige onderwerpen voor onderzoekers en onderzoeksprogramma's / afstudeerders / trainees.

Er is voor deze agenda een beheerder nodig die deze agenda bijhoudt. Voorbeelden van mogelijke onderzoeken:

- Verkennen financierbaarheid en mogelijk beheer van maatregelen voor de borging van waterveiligheid buitendijks (zowel bij bestaande bouw als nieuwbouw);
- Verbetering samenwerking bij crisis;
- Verkennen van de "voorlanden". Maken we hier genoeg gebruik van? Wat is het effect van slim ingerichte voorlanden (buitendijks gebied) op de dijken/binnendijks?

Ruimtelijke inrichting

6. *Aanjagen opstellen adaptiestrategieën havengebieden en buitendijkse woon- werkgebieden*
Deze actie is het zwaartepunt van de strategische adaptatie agenda buitendijks. Actie 12, 13 en 14 uit de Voorkeursstrategie Rijnmond-Drechtsteden beschrijft dat er voor de havengebieden, gemeente Rotterdam, gemeente Dordrecht en overige buitendijkse woongebieden een adaptatiestrategie ontwikkeld dient te worden. Zo'n strategie beschrijft hoe vandaag en in de toekomst de overstromingsrisico's beheerst worden voor zowel bestaand vastgoed en buitenruimte als nieuwbouw. De strategieën voor het havengebied zijn afgerond. Dit platform richt zich op het aanjagen van de strategieën in de andere gebieden. Gemeenten zijn zelf in de lead, maar kunnen ondersteund worden met collegiaal advies, voorbeelden e.d.. De roadshow is hier ook een onderdeel van.

7. *Overstromingsrisico's in beeld*

Periodiek de overstromingsrisico's (waterdiepte, evt. schade en slachtoffers) van de buitendijkse gebieden van de hele Rijnmond-Drechtsteden in beeld brengen met dezelfde methodiek en uitgangspunten. De kaarten zijn nuttig voor partijen zelf, maar ook voor studies die het hele gebied treffen. Herijken is zinvol bij nieuwe kennis over zeespiegelstijging of grote veranderingen in ruimtelijke ontwikkelingen (hoogtekaarten). Het streven is elke 6 jaar (vanaf 2023).

Crisisbeheersing en communicatie

8. *Communicatie over overstromingsrisico en handelingsperspectief*

Delen van elkaars aanpak hoe te communiceren naar buitendijkse inwoners en bespreken hoe de communicatie van waterschappen, gemeenten, veiligheidsregio e.d. op elkaar zijn afgesteld bij zowel de koude en warme fase.

9. Operationele plannen bij crisis

Kennisdelen over elkaars aanpak bij hoogwater. Bespreken hoe de aanpakken van verschillende partijen op elkaar aansluiten en hoe dit te verbeteren. De rol verkennen van DCMR en Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid en aansluiting met de Veiligheidsregio versterken. De incident bestrijdingsplannen van de VRR is hier een onderdeel van.

10. Buitendijkse crisisoefening

Het uitvoeren van een buitendijkse crisisoefening zorgt ervoor dat alle partijen in de praktijk leren samen te werken. Dit moet helpen in geval van een echte crisis en zorgt ervoor dat allen voorbereid zijn. Het platform agendeert de mogelijkheid voor een oefening in het gebied DPRD bij de relevante partijen.

BIJLAGE A: Strategie Rijnmond-Drechtsteden – Waterveiligheid

De ambities voor Rijnmond-Drechtsteden, als onderdeel van het nationaal Deltaprogramma, zijn nader uitgewerkt in een voorkeursstrategie. Klik op deze [link](#) voor de Voorkeursstrategie Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden inclusief de uitvoeringsagenda tot 2026.

De deltabeslissingen Waterveiligheid, Rijn-Maasdelta, Ruimtelijke Adaptatie en Zoetwater zijn de basis voor de voorkeursstrategie Rijnmond-Drechtsteden. De voorkeursstrategie gaat primair over waterveiligheid en daarnaast over zoetwater en ruimtelijke adaptatie. Ook is aandacht voor het beperken van de gevolgen van overstromingen, op het gebied van ruimtelijke inrichting en crisisbeheersing.

Uit bevindingen blijkt dat het huidige systeem met dijken en open afsluitbare stormvloedkeringen tot minimaal 2070 houdbaar is, ook met de huidige verwachting van de (snelheid van) zeespiegelstijging. Op korte termijn worden veel nieuwe woningen gebouwd in het gebied, ook in de buurt van bestaande dijken. Het is een uitdaging om voor toekomstige dijkversterkingen voldoende ruimte over te houden. De opgaven voor dijken en ruimtelijke ontwikkelingen worden op tijd op elkaar afgestemd en met elkaar verbonden.

De strategie besteedt ook aandacht aan de beperking van de gevolgen van overstromingen, zowel achter de dijken als in het buitendijkse gebied. De komende jaren is er bijzondere aandacht voor het overstromingsbewust inrichten van nieuwe woongebieden en voorzieningen voor vitale en kwetsbare functies.

Bij alle investeringen in het ruimtelijke domein wordt rekening gehouden met de opgave voor waterveiligheid op de lange termijn. Gebiedsontwikkelingen vinden voor lange duur plaats en een efficiënte verbinding met de waterveiligheidsopgave is kosteneffectief. Deze manier van werken sluit aan bij het landelijke voornemen water en bodem sturend te maken bij ruimtelijke ontwikkelingen.

COLOFON

Opgesteld door:

Vera Konings (gemeente Rotterdam)

Dana Huibers (gemeente Dordrecht)

Besproken met:

- *Kernteam Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden op 11 november 2022*
- *DPRD Platform Buitendijks op 8 december 2022*
- *Werksessie met een deel van de leden van het platform buitendijks op 2 februari 2023*
- *DPRD Platform Buitendijks op 23 februari 2023*

Vastgesteld in Programmateam Deltaprogramma Rijnmond-Drechtsteden op 21 maart 2023.

Opgemaakt door:

Corrie de Jongh

Foto's:

Pagina 1 Vlaardingen | Tineke Dijkstra

Pagina 3 Brand Matters

Pagina 4 Cover door Brand Matters met foto Tineke Dijkstra

Pagina 5 Noordereiland | Eric Fecken

Pagina 6 Dordrecht | gemeente Dordrecht

Pagina 7 Haven van Rotterdam | Tineke Dijkstra

Pagina 8 Dordrecht | gemeente Dordrecht

Pagina 9 Rotterdam | Tineke Dijkstra

Pagina 10 Oefening in Dordrecht | Thymen Stolk

Pagina 11 Cover door Brand Matters